

UGYANABBAN A LIGÁBAN VANNAK-E MÉG A V4-EK?

AVAGY

**A MAGYAR RÉGIÓK GAZDASÁGI TELJESÍTMÉNYÉNEK
ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE A V4-EK TÜKRÉBEN**

Tarnóczi Bence

Témavezető:

Bauerné Dr. Gáthy Andrea - adjunktus

DEBRECENI
EGYETEM

Gazdaságtudományi Kar

„A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-22-2-I és
ÚNKP-22-2-II kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási,
Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.”

Debrecen,
2023.01.30.

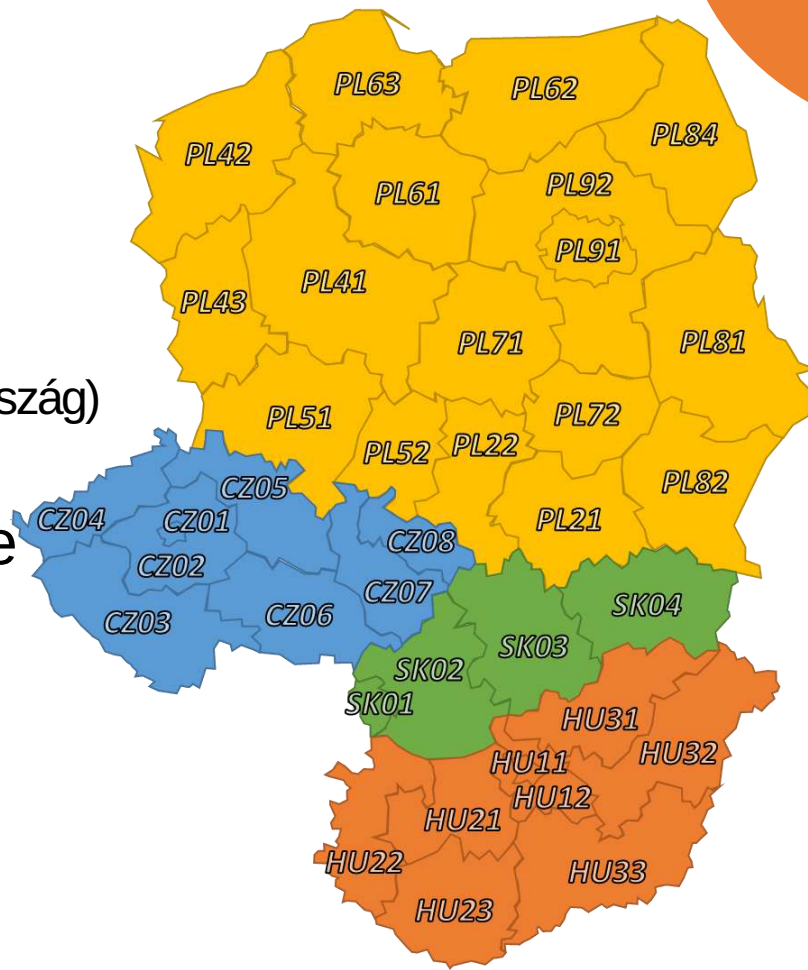
TÉMAFELVETÉS

- ❑ Kutatásom a **V4-ek fejlődését** tárja fel az **elmúlt 22 évben**
- ❑ Célom, hogy felmérjem **hazánk hogyan állt helyt** (V4 és EU)
- ❑ Három kutatási kérdésem:
 - Hogyan alakult a **V4-ek gazdasági teljesítménye**?
 - Hogyan változott az **országok társadalmi jóléte**?
 - Kimutatható-e **összefüggés** a **gazdaság** és a **jólét** között?

AZ ELEMZÉS KÖRE

- V4-ek országos elemzése
(Csehország, Szlovákia, Lengyelország Magyarország)
- 37 regionális egység elemzése
(NUTS2 szint: 17 PL, 8 CZ, 8 HU, 4 SK)
- Európai Unió átlagos értékei
(összehasonlító elemzésekhez)

2.

ANYAG ÉS MÓDSZERTAN

Adatbázis felépítése, GDP és komplex mutató kalkulációja

ADATBÁZISOK ÖSSZEÁLLÍTÁSA

- Regionális szinten
- Időszak: 2000-2021

3 fő adatbázis → közel 200 egyéni adattábla

- A **V4-es államok** 1 millió € bevétel feletti **cégeinek adatai**
/430 ezer sor → mikro szintű ágazati elemzéshez/
- Közel 50 **gazdasági és társadalmi** indikátor **adatbázisa**
*/reál € **GDP** & egyéb tradicionális & 15 **alternatív index**/*
- **Relatív és származtatott mutatók adatbázisa**
*/Abszolút adatok népességhez, területhez, **EU átlagos** értékhez **viszonyítva**/*

GAZDASÁGI TELJESÍTMÉNY ÉS JÓLLÉT MÉRÉSE

GDP: tisztítva inflációtól és deviza változásoktól →

37 NUTS2 egység **reál GDP**-je **euróban** 2000 és 2021 között

Jóllét fejlettsége: az **élet számos területét** felmértem

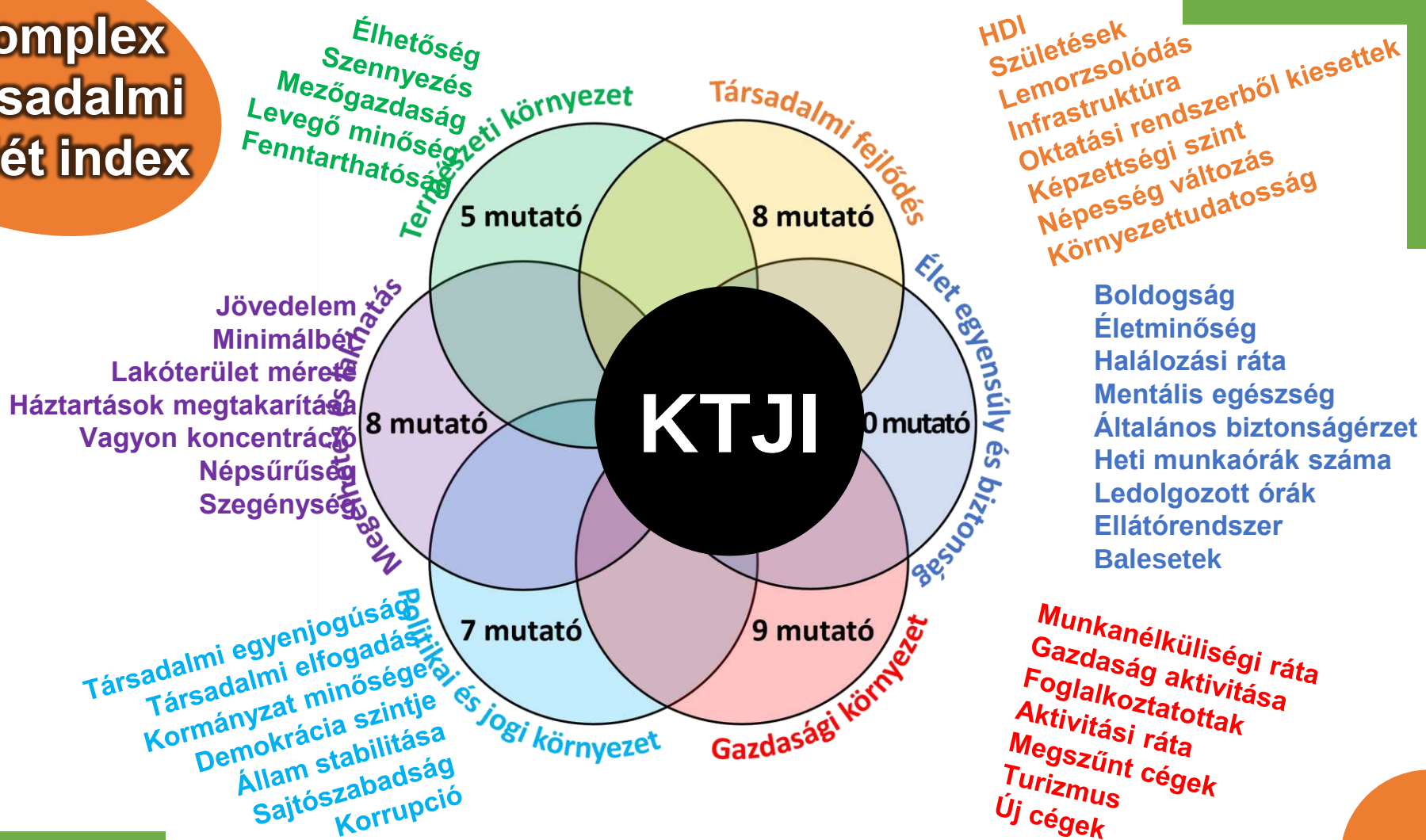
32 hagyományos mutató + **15 alternatív** index

Elérhetőségtől függően regionális és országos szinten

Hiányos adatok pótlása **exponenciális kiegyenlítéssel**

Komplex társadalmi jóllét index (KTJI) 2000 és 2021 között

Komplex társadalmi jóllét index

KTJI KALKULÁCIÓJA (PÉLDA)

Kiindulás: 47 mutató származtatott értéke (37 X 22)

+ Minimálbér → Prága: 300€, EU: 500€ → **0,6** = (300/500)

- Munkanélküliségi ráta → Prága: 4%, EU: 5% → **1,25** = (5/4)

2010/Prága régió	Természeti környezet	Társadalmi fejlődés	Élet egyensúly és biztonság	Gazdasági környezet	Politikai és jogi környezet	Megélhetés és lakhatás
1. mutató	1,00	1,00	0,50	0,05	0,15	0,40
2. mutató	1,00	2,00	0,60	1,70	0,25	0,60
3. mutató	1,00	1,00	0,70	0,65	0,10	0,30
4. mutató	1,00	2,00	0,80	0,95	0,20	0,70
5. mutató	1,00	1,00	0,90	1,25	3,00	0,20
6. mutató	-	2,00	1,00	1,55	1,00	0,80
7. mutató	-	1,00	1,10	1,85	0,55	0,62
8. mutató	-	2,00	1,20	2,15	-	0,92
9. mutató	-	-	1,30	2,45	-	-
10. mutató	-	-	1,40	-	-	-
Dimenzió átlag	1,00	1,50	0,95	1,40	0,75	0,57
<i>Példa:</i>	Komplex index = 1,00 X 1,50 X 0,95 X 1,40 X 0,75 X 0,57 = 0,85					

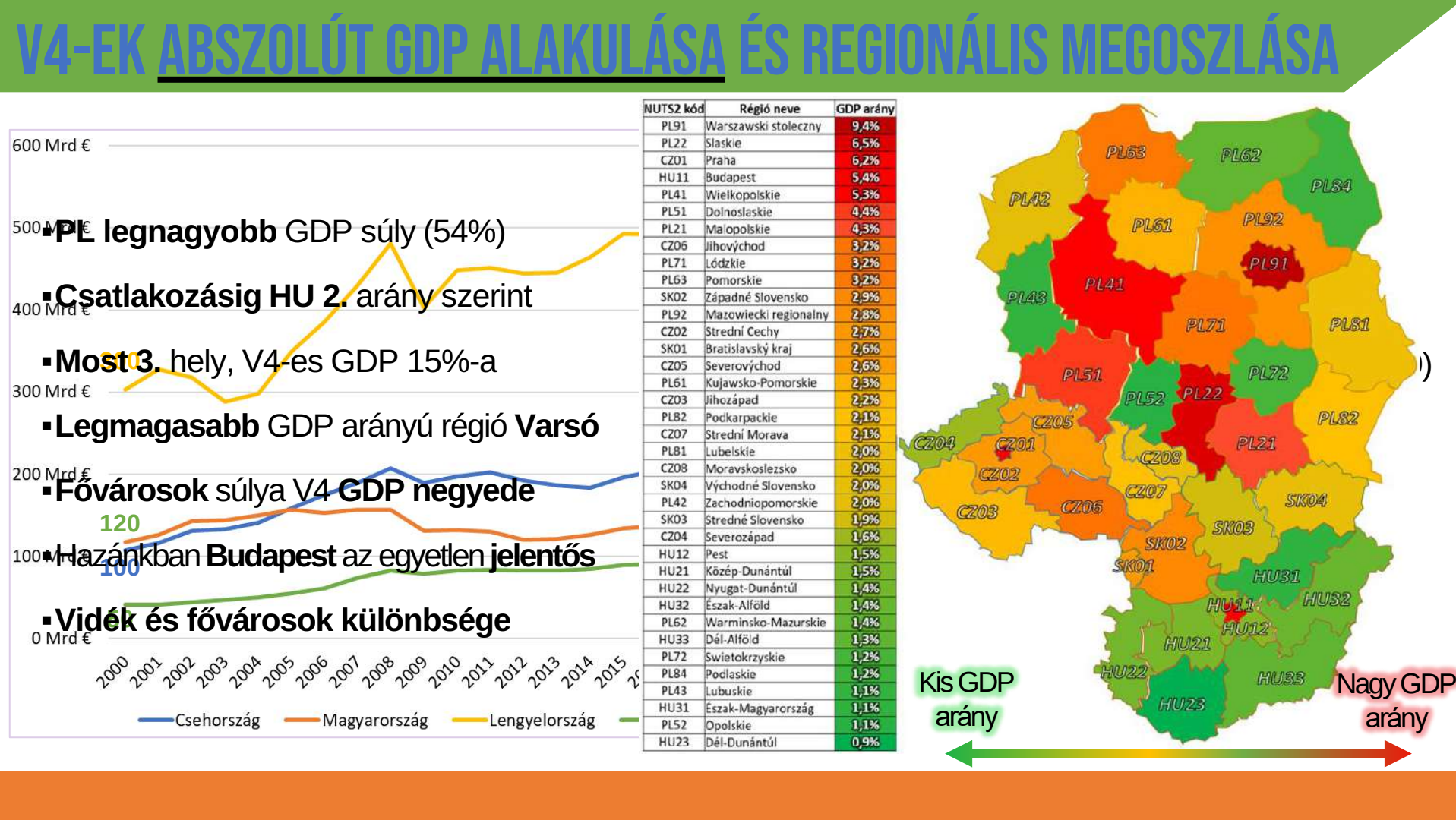
2010
Prága
KTJI
=0,85

↓
EU
-15%

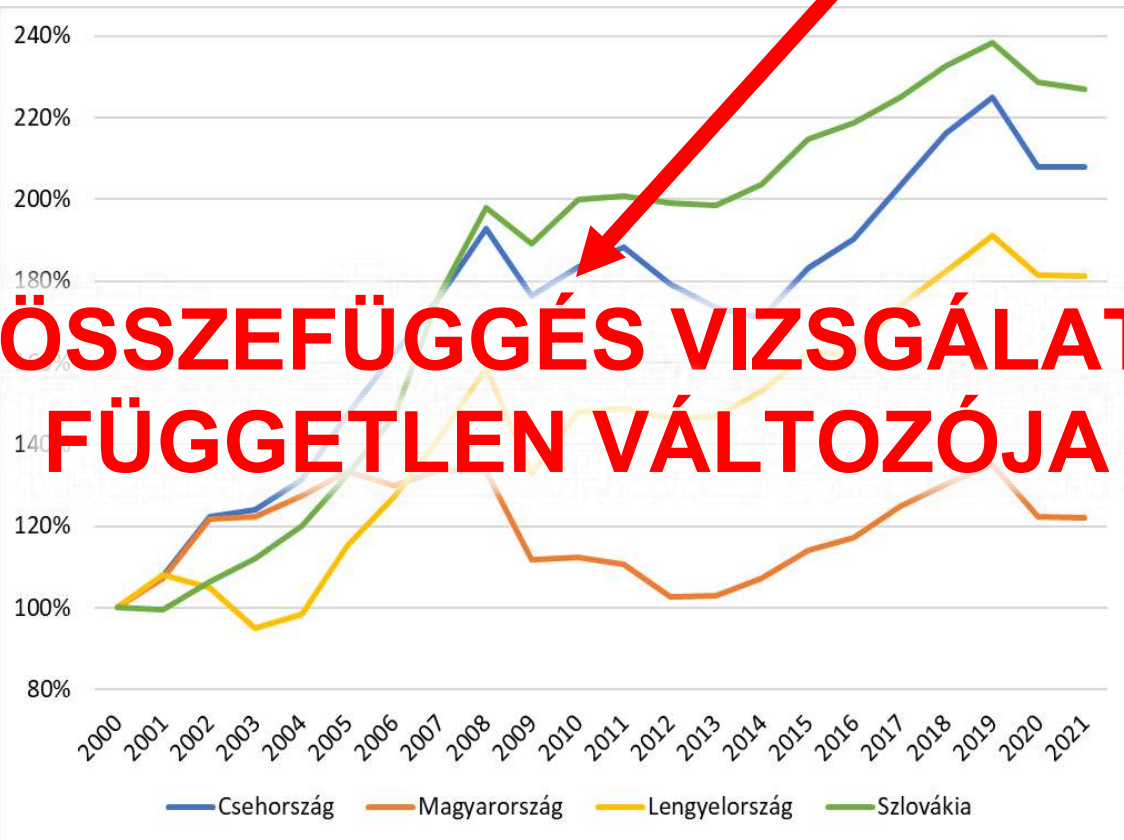
3.

GAZDASÁGI TELJESÍTMÉNY

V4-es GDP alakulása, regionális, országos és EU-s szinten

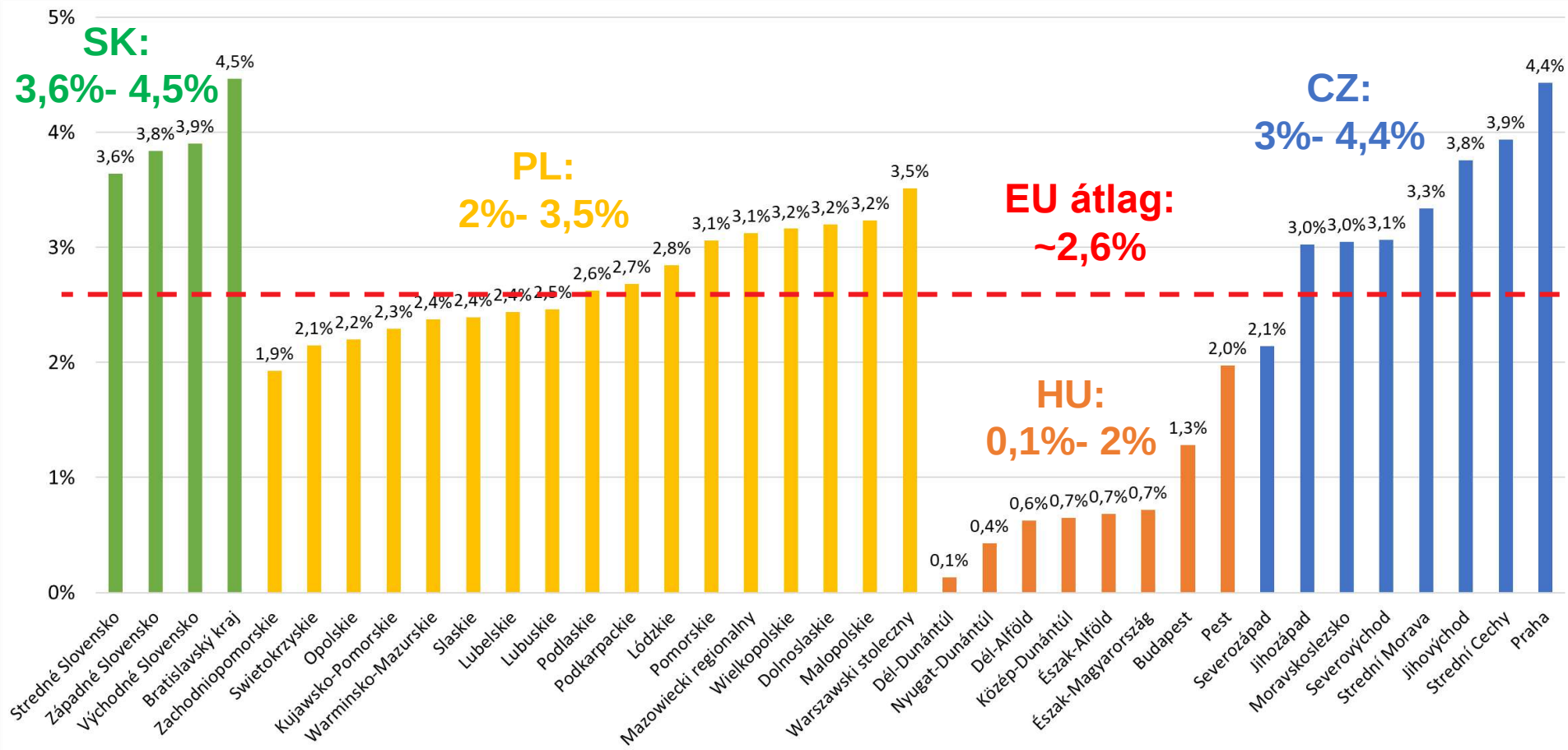

V4-EK REÁL GDP SZÁZALÉKOS VÁLTOZÁSA (BÁZIS ÉV: 2000)

- EU csatlakozás előtt **hazánk és CZ** fej-fej mellett fejlődött
- 2006-tól HU fejlődése a leglassabb a V4-ek közül reál értelemben
- SK közel **2,5-szeresére**;
- CZ több mint **2-szeresére**;
- PL több mint **80%-kal**;
- **Hazánk** kevesebb mint **40%-kal** növekedett a GDP szempontjából

EGY FŐRE JUTÓ GDP ÉVES ÁTLAGOS NÖVEKEDÉSE RÉGIÓK SZERINT

TÁRSADALMI JÓLLÉT

V4-es jóllét alakulása a komplex index (KTJI) értékei alapján

A KOMPLEX TÁRSADALMI JÓLLÉT INDEX ORSZÁGOS ALAKULÁSA

EU átlag = 1 (KTJI)

▪ 2000 és 2004 között

CZ és HU fej-fej mellett a KTJI-ben

▪ CZ csatlakozás után **legmagasabb**

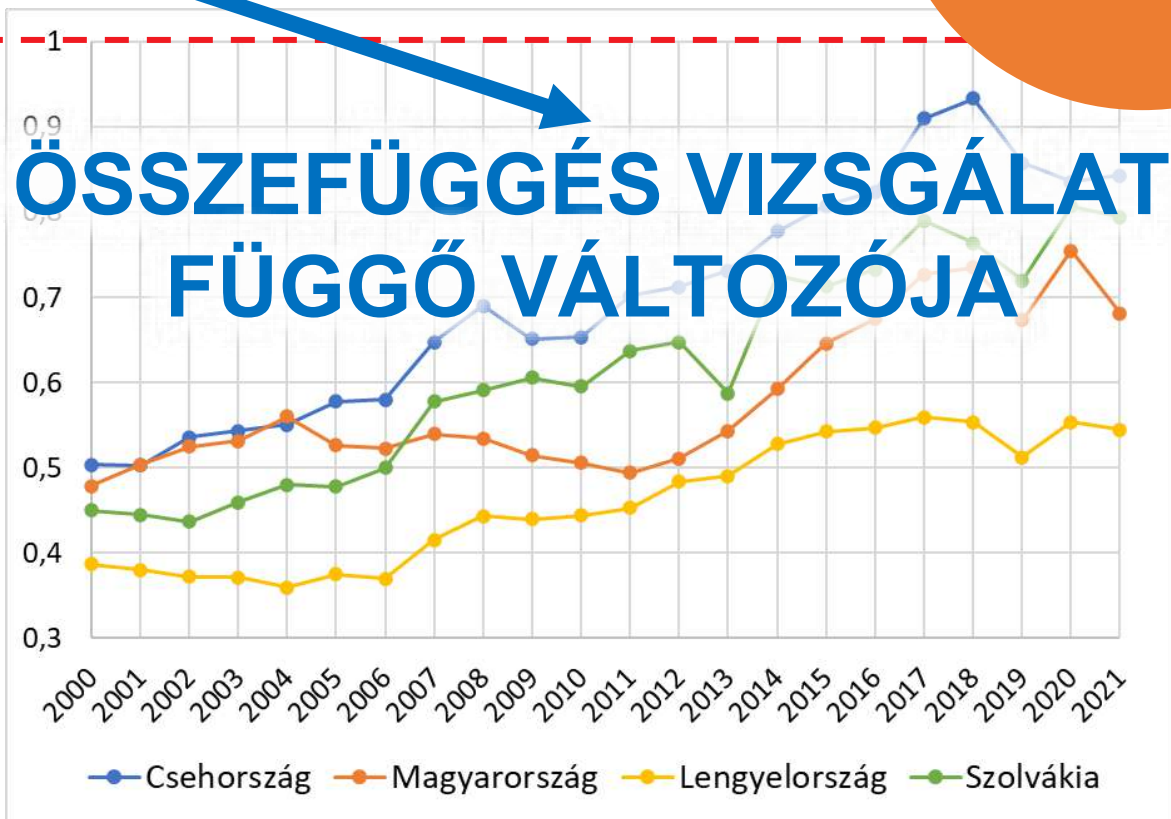
KTJI, SK szorosan követi

▪ HU 3. hely, 2011 után **gyorsan nő**

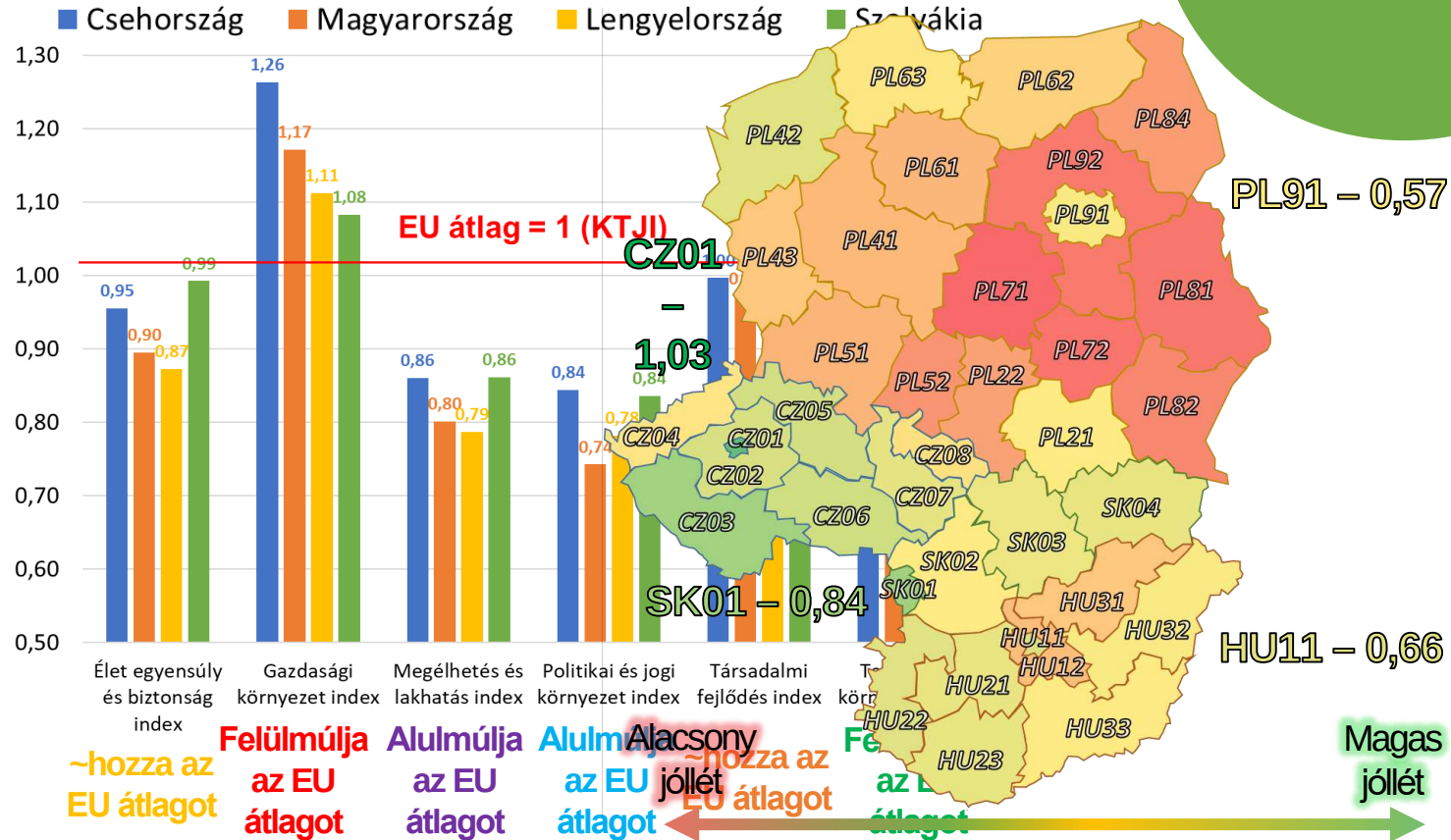
▪ PL esetében jelentős **elmaradás**

▪ Az EU szint feléről, $\frac{3}{4}$ -ére nő a

KTJI → **cél az EU átlag 2030 (+0,25)**

A KTJI ÁTLAGOS ALAKULÁSA DIMENZIÓK ÉS RÉGIÓK SZERINT

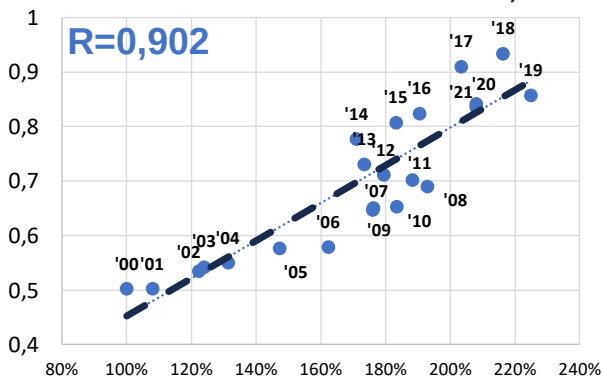

GDP ÉS KTJI ÖSSZEFÜGGÉSE

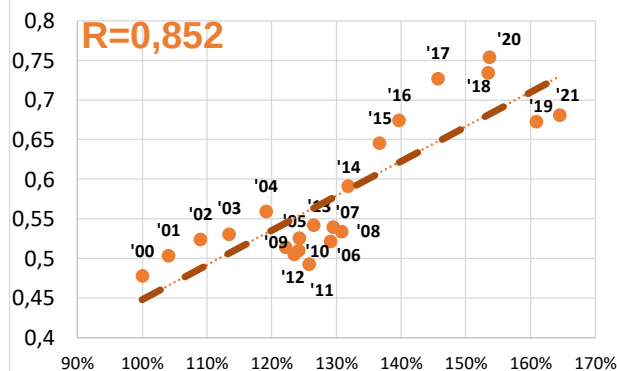
A gazdasági teljesítmény és társadalmi jóllét kapcsolata és előrejelzése

V4-ES ORSZÁGOK GDP VÁLTOZÁS ÉS KTJI KÖZTI ÖSSZEFÜGGÉS

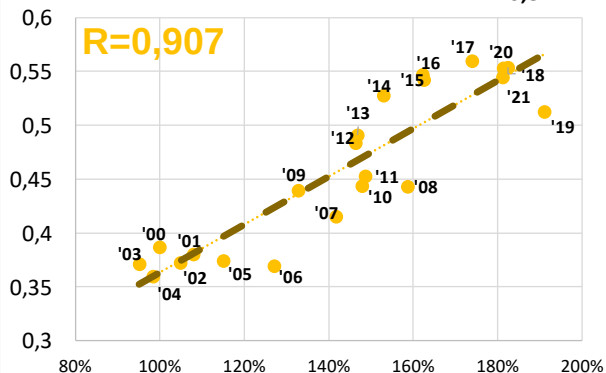
Csehország $y = 0,3461x + 0,1059$
 $R^2 = 0,8137$

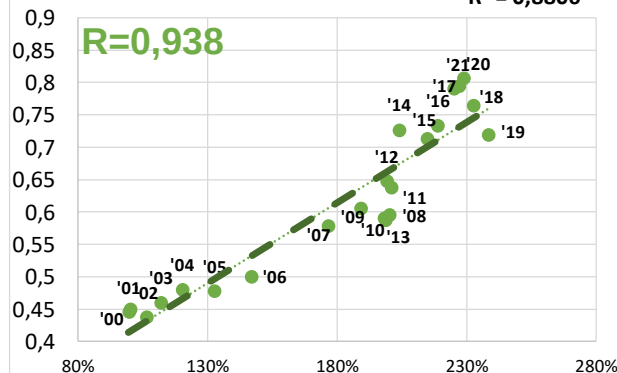
Magyarország $y = 0,4361x + 0,0123$
 $R^2 = 0,7258$

Lengyelország $y = 0,2223x + 0,1411$
 $R^2 = 0,822$

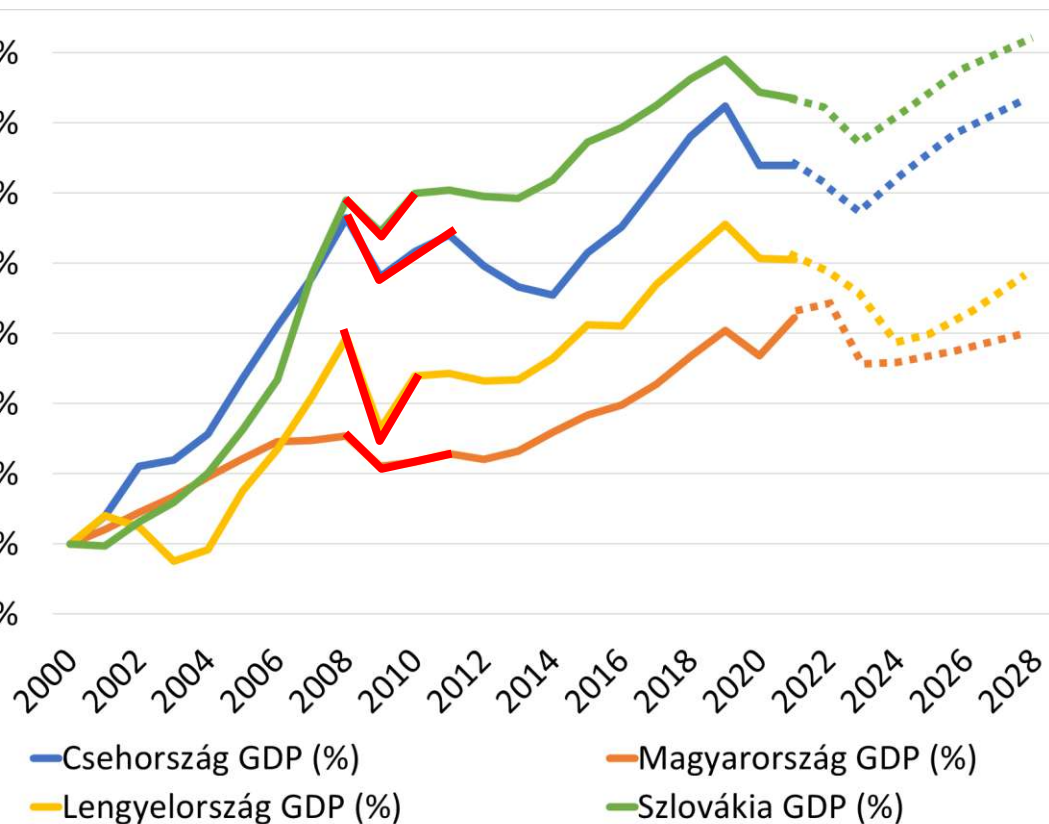

Szlovákia $y = 0,2485x + 0,1671$
 $R^2 = 0,8806$

- **Kapcsolat van**
a **GDP** alakulása és a **KTJI** közt
- **Nagyon erős, pozitív irányú**
- **Ez igaz országos és regionális szinten is** minden V4 tag esetén
- **22 év alatt nem voltak nagyobb eltérések** a trendvonalától
- **Emiatt jó alap** a korreláció egyenlete az **előrejelzéshez**:
GDP alapján jóllét prognózisa

ELŐREJELZÉS: V4-ES ORSZÁGOK REÁL GDP SZÁZALÉKOS VÁLTOZÁSA

- IMF GDP és inflációs előrejelzése
- Kalkulált reál GDP prognózis
- 2027-ig előrejelezve 6 évet
- 2019-es csúcs után mély esések
- Látszik a válságok hatása
- Mélypont 2023~2024 környéke
- A visszaállás lassabb mint 2008-ban
- 2027-re állnak vissza a V4-ek
- Ezen független változó alapján jóllét előrejelzését végeztem

V4-EK JÓLLÉTÉNEK ELŐREJELZÉSE (KTJI)

▪Előrejelzés GDP alapján

egyenes egyenlete, **szoros kapcsolat**

▪**2024-ig csökken a jóllét**, majd javul

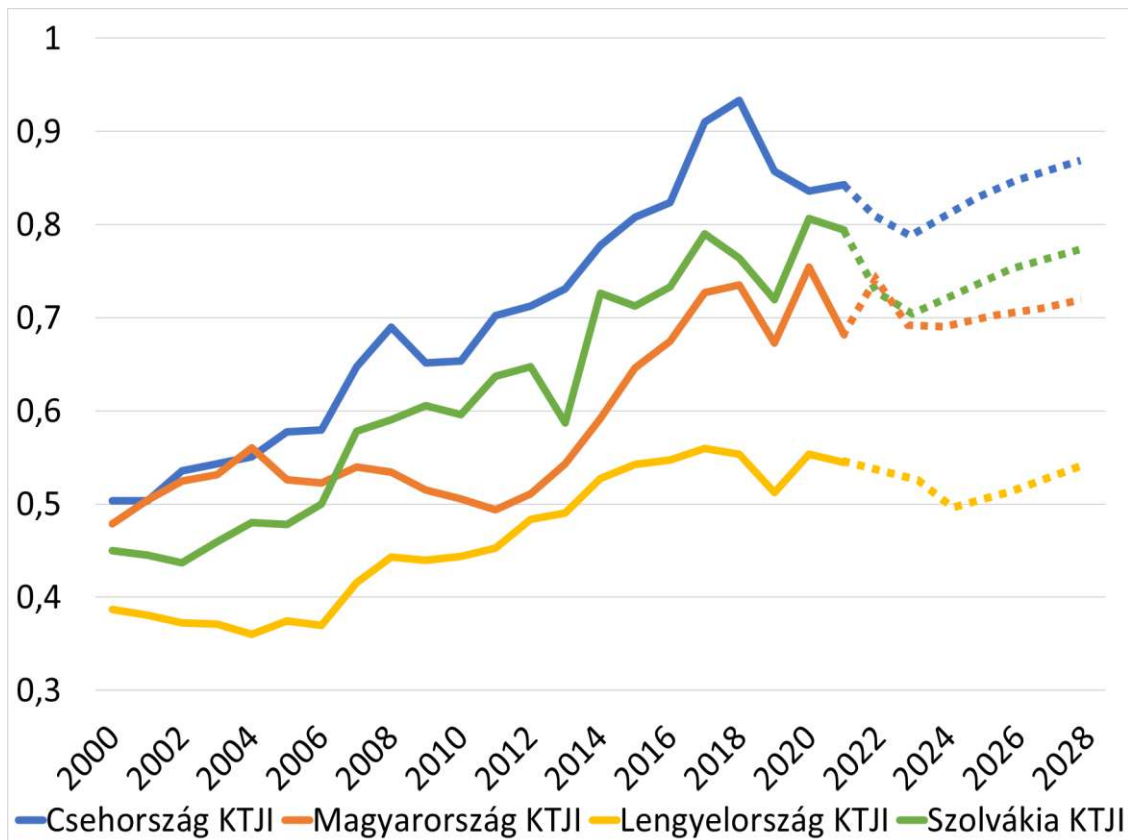
▪Mostani válság miatti **mélypont a 2014-2016 közötti szintre** kerül

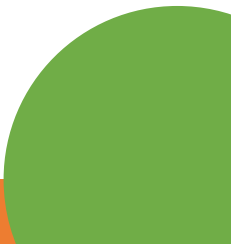
▪CZ: 0,8 és 0,9 között

▪SK és HU: 0,7 és 0,8 között

▪PL: 0,5 és 0,6 között (EU átlag fele)

▪**Súlyosabb válság lehet mint 2008,**
nehéz évek várnak a V4-ekre

6.

KÖVETKEZTETÉS, ÖSSZEFOGLALÁS

Főbb eredmények, hazánk lehetőségei

UGYAN ABBAN A LIGÁBAN VANNAK A V4-EK?

MÁR NEM IGAZÁN!

○ CZ ÉS SK ELHÚZOTT

Hazánk az EU csatlakozás óta **lemaradni látszik** gazdaság és jóllét szerint is.

○ GDP ÉS KTJI ÖSSZEFÜGG

A gazdasági fejlődés maga után vonja a **jóllét** növekedését.

○ FŐVÁROS-VIDÉK SZAKADÉK

Egyértelmű a V4-es fővárosok országos **dominanciája**, kötelező a **vidék fejlesztése!**

○ A V4 AZ EU ÁTLAG ALATT

Ennek fő oka a **megélhetés** és **lakhatás**, **politikai**, **jogi környezet** problémái. Ezeket kell fejleszteni először!

○ FŐ CÉL A FEJLŐDÉS

Gazdasági fejlesztés szükséges, **jó gyakorlatok** átvétele, **magas BHÉ ágazatok** fókusza!

○ A JÓLLÉT NÖVELÉSE

A **gazdasági sikerek** segítenek a **jóllétet** összeségében **javítani**, de **strukturális gondok** adódnak majd.

A **mostani évtized** nem a prosperálásé hanem a **recesszióé**, **helyreállásé** és gazdasági **átrendeződésé** lesz. Ez jó **lehetőséget** ad **hazánknak** a stratégia váltásra és **előzésre**

The background features a white canvas with several geometric elements: a green vertical bar on the left, a small orange horizontal bar at the top center, a large green semi-circle in the top right, a large orange semi-circle in the bottom left, a green horizontal bar at the bottom, and a small orange vertical bar on the right.

**KÖSZÖNÖM A
FIGYELMET!**